प्रमाणे द्वयसज्दघ्नञ्मात्रचः । (३७/१८३८)

तदस्य इत्यनुवर्तते । तद् इति प्रथमासमर्थाद् अस्य इति षष्ठ्यर्थे द्वयसच् दघ्नच् मात्रच् इत्येते प्रत्यया भवन्ति यत् तत् प्रथमासमर्थं [1]प्रमाणं चेत् तद् भवति । ऊरुः प्रमाणम् अस्य ऊरुद्वयसम्, ऊरुदघ्नम्, ऊरुमात्रम् । जानुद्वयसम्[2] । जानुदघ्नम् । जानुमात्रम् । 'प्रथमश्च द्वितीयश्च ऊर्ध्वमाने मतौ मम' (म. भा. २. ३७७) । ऊरुद्वयसम् उदकम् । ऊरुदघ्नम् उदकम् । मात्रच् पुनरविशेषेण, प्रस्थमात्रम् इत्यपि भवति ।

[५५८] प्रमाणे लो वक्तव्यः । (म. भा. २. ३७८)

[3]प्रमाणशब्दा इति ये प्रसिद्धाः, तेभ्य [4]उत्पन्नस्य प्रत्ययस्य लुग् भवति । [5]शमः प्रमाणमस्य [6]शमः । दिष्टिः[7] । वितस्तिः ।

[५५९] द्विगोर्नित्यम् । (म. भा. २. ३७८)

द्वौ [8]शमौ प्रमाणमस्य द्वि[9]शमः । त्रिशमः । द्विवितस्तिः । नित्यग्रहणं [10]किम् ? संशये श्राविणं (वा. ५६३) वक्ष्यति, तत्रापि द्विगोर्लुगेव यथा स्यात् । द्वे दिष्टी स्यातां [11]वा न वा द्विदिष्टिः ।

[५६०] डट् स्तोमे वक्तव्यः । (म. भा. २. ३७८)

[12]पञ्चदशः स्तोमः । [13]पञ्चदशी रात्रिः । टित्त्वाद् ङीप् ।

[५६१] शन्शतोर्डिनिर्वक्तव्यः[14] । (म. भा. २. ३७८)

'प॒ञ्च॒द॒शिनो॑ऽर्धमा॒साः, त्रिं॒शिनो॒ मासाः॑' (तै. ७. ५. २०. १) ।

[५६२] विंशतेश्चेति वक्तव्यम् । (म. भा. २. ३७८)

'विंशिनो[15]ऽङ्गिरसः' (गो. ब्रा. १. १. ८. १) ।

[५६३] प्रमाणपरिमाणाभ्यां सङ्ख्यायाश्चापि संशये मात्रच् वक्तव्यः । (म. भा. २. ३७८)

[16]शममात्रम् । [17]दिष्टिमात्रम् । प्रस्थमात्रम् । कुडवमात्रम् । [18]पञ्चमात्रम् । दशमात्रा गावः ।

[५६४] वत्वन्तात् स्वार्थे द्वयसज्मात्रचौ [19]बहुलम् । (म. भा. २. ३७८)

तावदेव तावद्द्वयसम्, तावन्मात्रम् । एतावद्द्वयसम्, [20]एतावन्मात्रम् । यावद्द्वयसम्, यावन्मात्रम् ॥

---

1. प्रमाणे क. 2. जानुद्वयसी नदी इत्यधिकम् ग. 3. प्रमाणशब्दा नास्ति फ. 4. उत्पन्नस्य नास्ति क. 5–6. समः क. ड, शमादिष्टिः ह. 7. पुष्टिः मुष्टिः इत्यधिकम् क. 8. समौ क. 9. समः क. 10. किमर्थम् ह. 11. वा न वा नास्ति क. 12. सप्तदशः क. ह. 13. सप्तदशी रात्रिः ह, सप्तदशी ड. 14. छन्दसि इत्यधिकम् क. 15. अङ्किरसः क. 16. संयममात्रम् क, सममात्रम् ड. 17. मुष्टिमात्रम् क, वितस्तिमात्रम् फ. 18. पञ्चमात्राः दशमात्राः क. ड, पञ्चमात्राः गावः ह. 19. प्रत्ययौ भवतः क. 20. एतावन्मात्रम् नास्ति फ.